

ğımız 26. kitabımız "Beden ve Akıl" yayımlanacak.

Dizi kaç dile çevrildi ve diğer ülkelerde nasıl tepkiler aldı?

Hatırladığım kadarıyla, bugün 17 ülke diziyi yayımlıyor. Ama bu rakamı en iyi yayıncım *Milan* bilir elbette.

Diziyi çocuklarla buluşturabilmek için ilginç etkinlikler düzenliyorsunuz. Büyüklere kapalı olduğunu duyduğum bu etkinlikleri anlatır mısınız?

Evet, Fransa'nın hemen hemen her yerinde, zaman zaman da yurtdışında çocuk gruplarıyla felsefi tartışmalar düzenliyorum. On beş kişilik gruplar halinde, bu kez gerçekten "çıtır çıtır" yiyeceklerle dolu bir masanın çevresinde! Çocuklar, onlara önerdiğim konular arasından bir seçim yapıyorlar, sonra da bir saat boyunca seçilen konu üzerine tartışıyoruz.

Etkinliklerde çocuklar konulara ilişkin birçok ilginç soru soruyor ya da değişik tartışmalar açıyordu. İlginç birkaç örneği paylaşır mısınız okuyucularınızla?

İyi bir tartışma yönetmeyi, tam da çocukların bana soru sormadığı zamanlarda başarıyorum. Amaç, tam olarak şu "bilen yetişkin" rolünden sıyrılıp onlarla birlikte olmak, beraber şaşırarak, heyecanlanarak, sorgulamak. Çocukların cümlelerinden birkaçını aktarmak fazla ayrıntıya girmek olur, çünkü bu tartışmalar gerçekten de ortak bir ilerleme, bir yol alma, düşüncelerin birlikte gelişmesi süreci.

Dizinin kitaplarını okuyan çocukların ebeveynleriyle bir biçimde ilişkiniz oluyor mu? Aileler çocuklarının felsefe okumasından nasıl etkileniyor sizce?

Aileler de kitapları okuyor! Onlar da felsefi düşüncelere korkusuzca, kompleksizce dalmaktan memnunlar. Bana söylediklerine göre, en çok hoşlarına giden, bu kitapların aile ortamında daha önce konuşulmamış konularda tartışmalar açması.

Okullara yönelik farklı etkinlikleriniz var mı? Öğretmenlerin yaklaşımı nasıl? Kitaplar bugün Fransa'da neredeyse bütün okullarda okunuyor. Öğretmenlerin her biri, kitapları kendine göre kullanıyor, bir "kullanım kılavuzu" yok. Önemli olan, herkesin anlatılanları kavraması ve onlar sayesinde, umarım, eleştirel bir zekâ geliştirmeleri.

Çocuklar için başka kitaplar yazmay hazırlamayı düşünüyor musunuz?

"Yaşamdan Yaşama" diye bir dizi hazırlıyorum çocuklar için. Yetişkinler için bir projem yok.

Hayatınızın nasıl geçtiğini, bir gününüzü anlatır mısınız?

Paris'te mahallesinde oturuyorum. İki çocuğum var, evimde çalışıyorum. Bilgisayarda yazıyorum. Günde beş ya da altı saat çalışıyorum, sonra çocuklarımla, evimle ilgileniyor, sebze doğruyor ve çamaşır yıkıyorum... Herkes gibi!

Çıtır Çıtır Felsefe

Yazarı: Brigitte Labbe,
Michel Puech
Çeviren: Azade Aslan
Yayınevi: Günışığı
Sayfa sayısı: 40

Çocuk affetmez!

Felsefe ve çocuk; yan yana gelmesi zor görünen iki sözcük, ama tabii felsefenin kavram ürettiği, çocukların da her zaman yeni kavramları öğrenmeye çalıştığı düşünülürse o kadar da imkânsız bir birliktelik değil aslında...

AZADE ASLAN

'Çıtır Çıtır Felsefe' serisinde, büyüklere bile içinden çıkılması güç ikilemler yaşatan hayata dair çeşitli kavramları çocuklara aktarma görevini

Brigitte Labbé ve Michel Puech üstleniyor. Daha doğrusu, Brigitte Labbé'nin kaleme aldığı dizinin felsefi içeriğini Sorbonne Üniversitesi Felsefe Bölümü öğretim üyesi Michel Puech değerlendiriyor. Kitaptaki resimler ise Jacques Azam'a ait. Aşağıdaki söyleşide Labbé'yle, çevirmeni Azade Aslan konuşuyor.

"Çıtır Çıtır Felsefe" Benetton'un da katkılarıyla yayımlanıyor. Türkiyeli çocukları tanıyor musunuz?

Daha önce birkaç kez Türkiye'ye geldim ama ne yazık ki, çocuklarla tanışacak zamanım olmadı. Ülkenize tekrar gelebilmeyi ve bu kez çocuklarla tanışıp konuşma fırsatı yakalamayı umuyorum.

Çocuklar için felsefe gibi ilk anda kulağa "zor" gelen bir ana başlıkta kitaplar yazan biri olarak nasıl birisiniz?

Felsefeyi ve sorgulamayı keşfettiğinde aldığı zevki, çocuklarla paylaşmak isteyen bir kadın olarak.

Günlük yaşamın felsefesini çocuklara anlatmak fikri nasıl doğdu? Kitapların

yaratım süreci nasıl geliyor?

Dizinin ilk 25 kitabı için çalışma, felsefe profesörü Michel Puech'le başladı, Pierre-François Dupont-Beurier'le sürüyor. Öncelikle, birlikte seçtiğimiz konu üzerine bir felsefe dersi alıyorum. Sonra, yazmaya başlıyorum. En sonunda da, şekil ve içerik olarak metin ikimizin de içine sinese kadar birlikte çalışıyoruz. Bu açıdan aslında Michel ve Pierre-François felsefi tutarlılıktan sorumlular.

Michel Puech'le nasıl bir işbirliği yaptınız? Siz yazdıktan sonra o okuyup eleştirerek mi katıldı yazma sürecine, yoksa doğrudan kendisi mi kaleme aldı?

Yalnız yazıyorum ama tabii birlikte birçok ortak okuma yaptık.

Kitapların resimlenmesine gelince; Jacques Azam'ın metni güçlendiren yetkin birer karikatür tadındaki resimleri çok etkili. Nasıl bir işbirliğiniz var?

Evet, Jacques Azam inanılmaz bir iş çıkarıyor, bizim anlatmak için üzerine paragraflarca yazdığımız bir fikri, tek bir çizimde ifade etmeyi başarıyor! Her kitap için birlikte çalışıyoruz: Editör ona metni yoluyor, Jacques karalamalarını gösteriyor ve çizimler için ortak karar veriyoruz.

Her kitapta işlenen konuyu açıkça örnekleyen, tanımlayan birçok olay ya da durum, küçük öykücüklerle anlatılıyor.

Bu örneklerin çoğu, bütün çocukların yaşayabileceği olağan haller. Bu örnekleri nasıl belirlediniz?

Benim de çocuklarım var, kuşkusuz kendi çocukluğuma da dalyorum ve sonuçta o öyküler ortaya çıkıyor...

Bu öykülerin dışında kalan metin de didaktiklikten uzak ve kolay okunuyor. Çocuklara her konuyu "ders vermeden anlatmayı" nasıl başarıyorsunuz?

Bu başarı, çalışmanın, çok yoğun çalışmanın ürünü. Amaç basit ama asla derinliğini, düşüncenin zenginliğini kaybetmeyen bir üslup yakalamak... Her cümlede, her sözcükte, kendi kendime ilginç ve anlaşılır olup olmadığımı soruyorum. Çocuk affetmez! Eğer metin anlaşılır değilse, ilginç değilse, bırakır gider.

Projeyi biçimlendirirken çocuklardan yardım aldınız mı? Kendi çocuklarınızın nasıl bir katkısı oldu?

Hayır, ben çocuklara danışmıyorum. Yöntem, filozoflardan, felsefi düşünceden çıkıp çocuklara gitmek. Tersini değil. Dizide şimdiye kadar kaç kitap yayımlandı? Yeni kitaplarla sürecekte, öncelikli konular neler?

Sorbonne'da öğretim üyesi olan Michel Puech'in işbirliğinde 25 kitap yayımlandı. Eylül 2006'da ise, felsefe öğretmeni Pierre-François Dupont-Beurier'yle hazırladı-